

KUTSESTANDARD

Puukäsitööline, tase 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Puukäsitööline, tase 3	3

A-osa KUTSEKIRJELDUS

<p>A.1 Töö kirjeldus</p> <p>Puukäsitööline, tase 3 teeb vastavalt etteantud juhenditele kvaliteetseid ja esteetilisi puidust käsitööesemeid või detaile puidutöö põhilistes tehnikates.</p> <p>Tavaliselt töötab ta iseseisvalt, keerukamate tööülesannete juures võib ta vajada juhendamist. Puukäsitööline, tase 3 osutab oma oskuste piires teenuseid allhanke korras jms.</p> <p>Kutsealal tegutseb ka puukäsitööline, tase 4, kes valmistab tööjooniste, kavandite või lihtsamate esemete järgi kvaliteetseid ja esteetilisi traditsioonilistes või kaasaegsetes põhitehnikates puidust käsitööesemeid. Ta vestab, tahub, punub, painutab, saeb, lõhestab, hõoveldab, puurib ja tapib, valmistab lihtsamaid vorme, ühendab detaile ja viimistleb esemeid. Ta oskab teha puitesemete lihtsamaid parandustöid. Tema tegevus hõlmab ka toore ja kuiva puitmaterjali varumist, säilitamist ja töötlemist. Puukäsitööline, tase 4 juhendab oma oskuste piires kaastöötajaid. Ta võib töötada puutöünduse ettevõtetes või tegutseda iseseisva ettevõtjana.</p>
<p>A.2 Tööosad</p> <p>A.2.1 Puidust käsitööesemete valmistamine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tööprotsessi ettevalmistamine. 2. Töövahendite ettevalmistamine ja kasutamine. 3. Materjalide varumine ja kasutamine. 4. Ergonoomilise ja ohutu töökeskkonna loomine. 5. Esemete valmistamine. 6. Esemete viimistlemine. 7. Tööprotsessi dokumenteerimine.
<p>A.3 Töö keskkond ja eripära</p> <p>Töökoormus võib jaotuda ebaühtlaselt, vajadusel tuleb valmis olla hooajatööks. Töö on füüsiliselt pingutav ja sundasendit nõudev. Esineb kokkupuudet tolmu, müra või vibratsiooniga, mis võib kujutada ohtu tervisele (allergia vms), mistõttu on vaja kasutada isikukaitsevahendeid ning järgida tööohutusnõudeid.</p>
<p>A.4 Töövahendid</p> <p>Traditsioonilised käsitööriistad, elektritööriistad ja puidutöötluspingid.</p>
<p>A.5 Tööks vajalikud isikuomadused</p> <p>Töös on olulised käeline osavus, püsivus, pühendumine, õpivalmidus ja vastutustunne.</p>
<p>A.6 Kutsealane ettevalmistus</p> <p>Puukäsitööliseks saab õppida kutseõppeasutuses või kutsealal töötades/meistri käe all õppides.</p>
<p>A.7 Enamlevinud ametinimetused</p> <p>Puukäsitööline, puuesemete valmistaja.</p>

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Puidust käsitööesemete valmistamine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

1. koostab eseme või kavandi põhjal töö käigu, kasutades vajadusel juhendaja abi;
2. valib töövahendid ja seadmed, arvestades eseme valmistamiseks kasutatavat tehnikat, vajadusel kasutab juhendaja abi; kontrollib tööriistade ja seadmete korrasolekut, järgib seadmete, töövahendite ja -riistade kasutamishuulendeid ning hooldusnõudeid, vajadusel teeb lihtsamat hooldust;
3. valib materjalid ja tarvikud, arvestades puitmaterjalide omadusi, materjalide kulu ning vajadusel kasutab juhendaja abi; valmistab tööülesandest lähtuvalt ette tööks vajalikud materjalid ja tarvikud; vajadusel kuivatab puidu vastavalt tööoperatsioonile ja valmistatavale esemele, arvestades puu kuivamise ja kuivatamise iseärasusi; järgib säästliku materjalikasutuse ja keskkonnanahoiu põhimõtteid;
4. seab valmistusprotsessist lähtudes sisse ohutu ja käepärase töökoha ning hoiab selle puhta ja korras;
5. valmistab põhilistes puidutöö tehnikates (vestmise, tahumise, punumise, painutamise, saagimise, lõhestamise, hõõveldamise, puurimise, punnimise ja tappimise teel) eseme või detaili tööjoonise järgi;
6. viimistleb eseme kirjamis- või põletamistehnikas;
7. dokumenteerib tööprotsessi esemete kordusvalmistamiseks ja kogemuse talletamiseks.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.2 Puukäsitööline, tase 3 kutset läbiv kompetents

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

1. järgib oma tegevuses käsitöölise eetikanõudeid (vt lisa 1 Käsitöölise kutse-eetika); hoiab ja säilitab kultuuripärandit;
2. järgib oma tööga seotud õigusakte, sh autoriõiguse seadust;
3. säilitab ja arendab oma kutseoskusi;
4. planeerib ja kasutab ressursse (nt aeg, töövahendid) efektiivselt ja säästlikult;
5. tegutseb vastutustundlikult ja eesmärgipäraselt, arvestades töötervishoiu, keskkonnanahoiu ja tööohutuse reegleid; kasutab isikukaitsevahendeid;
6. töötab tõhusalt meeskonnas; arvestab teistega ja täidab oma rolli meeskonnas;
7. valib sihtgrupile vastava suhtlemisviisi;
8. kasutab oma töös digioskuste osaoskusi Info haldamine, Suhtlemine digikeskkondades ja Turvalisus (vt lisa 2 Digioskused);
9. kasutab nii kõnes kui kirjas korrektset eesti keelt klientide ja kolleegidega suhtlemiseks vajalikul tasemel; kasutab erialast terminoloogiat korrektselt.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris

19-07112025-4.7/4k

2. Kutsestandardi koostajad	Meelis Kihulane, Edev Eremit MTÜ Maret Lehis, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutseõukogu
4. Kutseõukogu otsuse number	36
5. Kutseõukogu otsuse kuupäev	07.11.2025
6. Kutsestandard kehtib kuni	06.11.2028
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7317 Puidust, punumis- jm materjalidest tooteid valmistavad käsitöömeistrid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutse nimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Woodworker, level 3
C.3 Lisad	
Lisa 1 Käsitöölise kutse-eesitika	
Lisa 2 Digioskused	